

MŰLEÍRÁS

Szőgyényi Zsófia

Képzalkotás, festő-grafikus szak

Kaposvár, 2023

MŰLEÍRÁS

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Rippl-Rónai Művészeti Intézet
Képzőművészet, festő-grafikus szak

TÜKÖRLAKÁS

A káosz illuzionisztikus lemodellezése, ami körbevesz minket
otthonunkban

Szőgyényi Zsófia
YE7WXR

KONZULENS: Szőcs Éva Andrea DLA
TÁRSKONZULENS: Szigethy Anna DLA

Kaposvár, 2023

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Előzmények	4
1.1.	<i>Motiváció</i>	4
1.2.	<i>Koncepció</i>	5
2.	Káosz	6
3.	A Tükör jelentősége	7
3.1.	<i>Fizikai nézőpont</i>	7
3.2.	<i>Tükör és egyén kapcsolata</i>	8
3.3.	<i>Babonák</i>	9
4.	Referenciák	11
5.	Tervezés	18
5.1.	<i>Belső elrendezés</i>	18
5.2.	<i>Elvetett ötletek</i>	19
5.3.	<i>Megoldandó problémák</i>	20
5.4.	<i>Szitanyomat</i>	20
5.5.	<i>Kísérletezés</i>	23
6.	Kivitelezés	27
6.1.	<i>Előkészületek</i>	27
6.2.	<i>Tükröződés és fény viszonya</i>	28
6.3.	<i>Alkotási folyamat</i>	29
7.	Összegzés	35
8.	Irodalomjegyzék	39
9.	Hivatkozások	40

1. Előzmények

„284. Bármilyen giccses, egyszer kipróbálni és tényleg betörni a tükröt.”¹

1.1. Motiváció

Egészen kiskoromtól kezdve a mai napig, szinte alig volt olyan alkalom, mikor valamit a saját szobámnak hívhattam volna. Ezáltal mindig volt társaságom, azonban privát szférám szinte alig. Kamaszkoromig egy nagyon kis lakásban nőttem fel, ami miatt egy idő után elkezdtem szorongani benne, elkezdett bennem felgyülemelni a harag és a zsúfoltságban egyre feszültebb lettem. Amikor már a rendrakás alatt azt értjük, mit hova gyömöszöljünk be, hova is tudnánk eldugni, ahol nem látjuk, akkor már nem az a cél, hogy rend legyen, hanem, hogy legalább annak tűnjön. Ezt pedig tökéletesen vissza tudja adni, ha törött tükröket és üvegeket halmozok fel, ugyanis rendezett mintában vannak leragasztva, mindennek megvan a maga helye, de mégis zavaros képet kapunk vissza, nem azt, amit szeretnénk. Így rájöttem, hogy mindenképpen ezzel szeretnék foglalkozni a diplomamunkánál, ezzel tudom a legjobban kifejezni a rendberakott rendetlenséget.

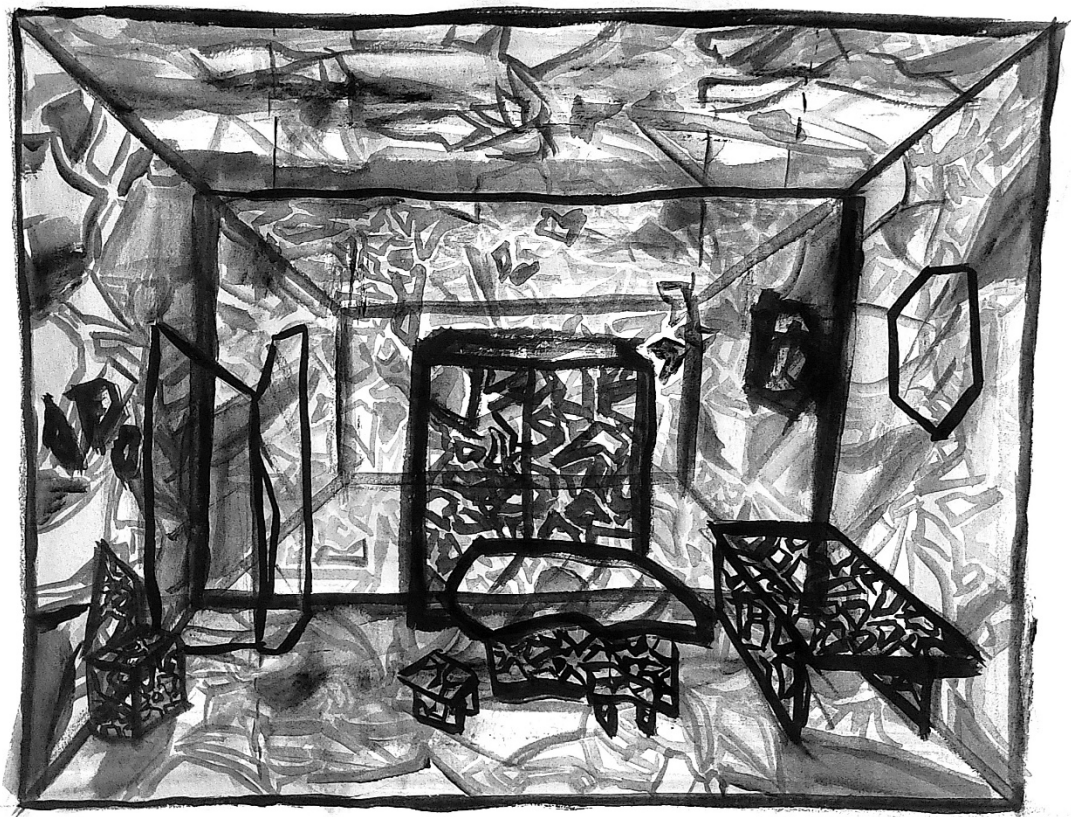
Mindig foglalkoztatott a tükör és az üveg világa. Valamifajta misztikumot vélek felfedezni benne, ami kíváncsivá tesz, megfejtésre késztet. Mi történik, ha összetöröm? Hogyan változik a kép a fény hatására? Mi is a különbség a tükör és az üveg között, és egyáltalán miért kapjuk vissza a magunkról alkotott képet?

Sok filmben lehet látni azt, hogy valaki dühében tör-zúz, és ilyenkor előfordul az is, hogy egy-egy tükör vagy üveg is áldozatul esik. Megtetszett az, hogy a tökéletes képből egy sokkal kuszább látvány fogad minket, hogy sokszor a dühöt kifejező művészeti alkotások sokkal intenzívebbek.

¹ Simon Márton: Polaroidok, 2013, Libri Könyvkiadó, Budapest, 21.o.

1.2. Konceptió

A 42 m²-es lakásunkból kiindulva arra jutottam, hogy egy makett lenne a legmegfelelőbb formája annak, hogy visszaadjam a hangulatát, milyen érzés is ilyen helyen élni. Habár egy konkrét helyszín az alapja, csak néhány tárgyat terveztem pontosan ábrázolni, a lényege az, hogy a közérzetet átadja nekünk. Egy olyan dobozban helyeztem el, ami oldalról nyitott, hogy jobban beleláthasson az ember, és hogy önmaga is belekerüljön a doboz által kialakított térbe. Ezzel az a célom, hogy a néző is félig-meddig belecsöppenjen ebbe a lekicsinyített világba. A mechanikusan összetört üveg- és tükördarabok elképzelésem szerint azt szeretnék „üzenni”, hogy habár az ember arra számít, hogy belenézve azt a képet kapjuk vissza, ahogy valójában kinézünk, a munkámnak pont az ellenkezője a cél, hogy összezavarjon és gondolkodásra késztesen, hogy úgy érezzük, nekünk ezt rendbe kell raknunk, akár a környezetünkről, vagy a belső békénkről van szó.

1. ábra Szőgyényi Zsófia, vázlat, tus, 2023

2. Káosz

A káosz „rendezetlen ősállapot, meghatározatlan lét.”²

„Káosz <A görög hitregében> a világ keletkezését megelőző, sötét ködökkel gomolygó világűr.”³

Sokszor használjuk ezt a szót manapság, de mire is? Akár olyankor is előjön, amikor az ember nem pakol el a szobájában, a konyhában, vagy bárhol a környezetében és emiatt eluralkodik ott a zűrzavar. Én, mivel egy kis lakásban nőttem fel, ráadásul van két testvérem, akik korban nagyon közel vannak hozzám, így viszonylag hozzászoktam a káoszhoz. De milyen érzés is ez? Lehet jó is, vagy csak rossz? Én úgy gondolom, emberfüggő, sokan szeretik azt, ha nincs rend körülöttük, ha mindig történik valami és az egész területe be van terítve tárgyakkal. Személy szerint én inkább rendpárti vagyok, azonban örökmozgó is egyben, tehát ha életmód szempontjából nézzük, káosz nélkül már nem is tudnék élni. Ettől függetlenül azonban kell az, hogy amikor hazamegyek, rend legyen és meg tudjak pihenni.

Ha belegondolunk, káosz létezik az ember lelkében is. Jelenleg pont olyan korban vagyok, amikor szinte minden bizonytalan, amikor fél lábbal még otthon élek, még kapom a támogatást a szüleimtől, az államtól, még nem kell minden napra főznöm, nem kell a lakás miatt aggódnom és a számlák befizetése miatt. Azonban mégis kollégiumban élek, így már megtanulom azokat a dolgokat is elvégezni, amiket eddig a szüleim tettek meg és szépen lassan belenövök abba, milyen is felnőttként élni, ha már korban ott tartok, tapasztalatban is illene. Ilyenkor már fontos tényezője az embernek a párválasztás is, a jövő, a mikor, hol és merre, kivel és hogyan kérdések sorakoznak a fejünkben és ahelyett, hogy csökkenne ezeknek a mennyisége, egyre csak nő. Eluralkodik felettünk a káosz és csakis mi tudhatjuk, hogyan kell és hogyan a legjobb ezt kezelni.

² Biblia: Miklós 1,6 és Zakariás 14,4

³ Bárczi G., Országh L. - A magyar nyelv értelmező szótára (1956- 1962)

3. A Tükör jelentősége

„379. Sötétben végképp nem nézek tükörbe.”⁴

3.1. Fizikai nézőpont

A tükörkészítés jóval visszanyúlik a múltba, amit a Hadrianus korából fentmaradt aranyfóliás üvegtükör is bizonyít. A középkorban ólommal, ónnal és higannyal készítették őket, majd Drayton állított elő először ezüsttükört, a XIX. század közepén.

Jelenleg is a legnagyobb fényvisszaverő erővel rendelkező anyagot használják az elkészítéséhez, ami az ezüst, amit vegyileg ülepítenek üvegfelületre. Ezt hidegeljárásnak nevezik, mivel a gyártás 20-25°-on történik. A másik ilyen eljárás az ún. elektromos meghajtású himbaasztalos módszer. Ez utóbbi hatékonyabb és gazdaságosabb, ugyanis a himbálózás által egyenletesen teríti rá a foncsort az üveg felületére, amíg minden részletet be nem fedett, azonban sokkal több helyet, odafigyelést és tisztítást igényel. Azonban ez a fajta módszer csak 1955-56 körül jött be Magyarországra.⁵

A tükörben visszalátott térrel Foucault foglalkozott és vezette be 1966-67-ben a heterotópia fogalmát, ami egy új megközelítés, összeköti a tér és az idő fogalmát. Azt állítja, hogy nem mondhatjuk azt, hogy valami előtt vagy mögött, ugyanis nem csak egyszerűen pontok hálózatát kötjük össze, hanem egymásra épülő hálózatok tengere alkotja meg az általunk kapott képet. A heterotópia az utópiával áll kapcsolatban, ami lényegében a heterotópia képzeletbeli, elméleti megfelelője. A heterotópia olyan valós helyet hoz létre, ami megfordít minden konvencionális helyet, egymás mellé helyez két relációs helyet. A tükörben visszakapott kép nem létezik, ezért valamilyen szinten utópisztikus, de egyben heterotópia is, mert a tükör egy valóságos tárgy, amely alakítja a viszonyulásunkat a saját képünkhöz.⁶

⁴ Simon Márton: Polaroidok, 2013, Libri Könyvkiadó, Budapest, 44.o.

⁵ X. Évfolyam: Építőanyag 3. szám, 1958, Solt Sándor felelős kiadó, Budapest, 95.o. (http://real-j.mtak.hu/22428/2/302_935_X_3.pdf?fbclid=IwAR3xaDTjb168rBTLi90dFI3g26RQakGZahBPQHRCLk1w0AbHgILgKmVReL0#page=37)

⁶ Michael Foucault: Nyelv a végtelenhez (Latin Betűk), 1999, Debrecen, 147-155.o., (szerk. Sutyák Tibor)

3.2. Tükör és egyén kapcsolata

A pszichoanalitikában is fontos szerepet játszik a tükör. Jacques Lacan foglalkozott azzal, hogy a csecsemő én (ego) fogalmára milyen hatással van, ha meglátja saját visszatükröződő arcát. Ugyanis, amikor még nem tud járni, beszélni, de még szinte meg sem tudja tartani magát, csak odarakják őt egy tükör elé, akkor ő már tudni fogja, hogy önarcképét látja a tükörben. Kialakul egy saját magáról megalkotott ideális kép, amit a kezét-lábát mozgatva fedez fel a környezetével együtt. Ahogy egy újabb képet tapasztalunk meg magunkról, úgy ismerjük meg egyre jobban a saját énünket is. A csecsemőben a majommal ellentétben érdeklődést vált ki, hogy viszontlátja önmagát, attól függetlenül, hogy egy üres doboz előtt tartózkodik, nincs mögötte semmilyen ígéret számára. Egy csecsemő már ilyenkor diadalmasan elsajátítja saját tükörképét, és azt kitüntetett helyzetbe helyezi. Elsődleges pozícióba helyezi magát még azelőtt, hogy a másokkal való kapcsolatával tudna mit kezdeni és mielőtt még a beszéd kialakulása formálhatná véleményét.

A tükör-én a fejlődésben fontos szerepet játszik, ugyanis észrevesszük magunkban hibáinkat és szépségeinket is, ezáltal létrejönnek olyan fogalmak az agyunkban, mint féltékenység, irigység, szép érzés.⁷

Sokszor megjelenik a tükör az álmokban is, nem véletlen, többféle jelentéssel bírhat, és az sem mindegy, hogy milyen formában tűnik fel előttünk.

„A tudat szimbólumaként a tükör a reflexió művészetét sugallja, megmutatja, kik vagyunk valójában, vagy pedig éppen másként láttat bennünket, mint általában. (...) Ha a tükörképünkkel álmodunk, fontos, hogy elégedettek vagyunk-e azzal, amit látunk, vagy úgy érezzük, változtatnunk kellene a megjelenésünkön.”⁸

A műalkotásomban az a célom, hogy az ember mikor belenéz, egyszerre lássa önmagát és mégis egy zavaros képet kapjon, pontosan emiatt a kettősség miatt. A tükör nem a teljes valóságot láttatja velünk, hanem csak ad egy bizonyos képet rólunk, amit ezután eldönthetünk, hogy hogyan értelmezzük tovább. Van, aki szebbnek látja magát, van, aki csúnyábbnak, van, aki a lelkiállapotát látja vissza és van, aki csak a benne rejlő ürességet

⁷ Jacques Lacan: A tükör-stádium mint az én funkciójának kialakítója, ahogyan ezt a pszichoanalitikus tapasztalat feltárja számunkra, 1949, Németország, Thalassa, Alapítvány, 1-4.o.

⁸ Theresa Cheung, Álmodások enciklopédiája, 2012, Alexandra, 255.o.

fedezi fel. Ahány ember, annyi értelmezés, annyi féle felfogás és annyi kép tűnik fel. Még ha az adott személy néz is bele többször, mindig mást lát magából.

„Ha a tükör törött, repedt, piszkos vagy homályos, az a való életben önbecsapásra utal, ha azonban tiszta és ragyogó, és olyan hibákat veszünk észre magunkon, amelyeket még sosem, az az önmagunkkal szembeni őszinteséget és a helyes helyzetértékelést jelképezheti.”⁹

Az én művemben a lényeg leginkább az, hogy összetörött tükör és üvegdarabokat alkalmazok. Ezt a megjelenítést ahhoz párosítottam a kezdetekben, hogy a kis lakásban mennyire zűrzavarosnak tűnt még a rend is és hogy milyen összevisszaságban éltem évekig. Azonban az önbecsapással is azonosulni tudok teljes mértékben, ugyanis amíg ezen a helyen laktam, úgy éreztem, a céljaim megvalósítása szinte lehetetlen és ebbe egyre jobban belelovaltam magam. Igaz, az is hozzá tett, hogy azért kicsiként nem sok mindenre képes az ember, hiszen még 16 évesen sem önálló, azonban már kezd elvágódni otthonról az ember, így egyre kevésbé volt kedvem hazamenni ezen szempontok miatt.

3.3. Babonák

Ahogy magam elé képzelem a tükröt, mint babona témát, mindig kendős öregasszonyok villannak fel előttem, akik az ujjukat rázva mondják nekem, hogy kislányom, bizony nagyon sok balszerencsét fogsz magadra hozni a diploma elkészítése közben azáltal, hogy rengeteg tükröt szándékosan törsz össze.

Tükörrel kapcsolatos babonákat, hiedelmeket szinte a világ bármely pontján járva hallhatunk és tapasztalhatunk. Több kultúrában a tükör a szellemvilággal hozható kapcsolatba. A tükör összetörésével kapcsolatos babonák a Római Birodalom kora óta vannak velünk. A bizonyos „7 év balszerencse” a teljes sejt állományunk 7 éves ciklikus megújulásával hozható párhuzamba. Jelentős szerepe van az okkultista mágiában és jóslásban, valamint a népmesék jelentős részében szerepel, mint visszatérő motívum. A magyar néphiedelmekben is fontos szerepe van a tükörnek. Leginkább a szerencsével, álmokkal és házassággal hozhatók összefüggésbe. Legközismertebb babona a magyarok körében, hogyha a tükör összetörik, akkor hét év balszerencsét hoz a házra, vagy, ha hajadon ember töri össze, akkor 7 évig nem

⁹ Theresa Cheung, Álmodások enciklopédiája, 2012, Alexandra, 463.o.

nőszül majd meg. Nálunk is fellelhető a szellemvilággal kapcsolatos téma, hiszen úgy tartják, hogy a tükör előtt gyújtott gyertya átjárót biztosít a szellemeknek. A hálósobánkban tartott tükör sem a legszerencsésebb ómen, viszont az ágyunk alá elhelyezve megóvhatjuk magunkat a rossz álmoktól. Ha tartunk az ártó szellemektől, érdemes a tükröt a küszöbre vagy az ajtóval szemben elhelyeznünk, így az arra járó túlvilági lényeket elriaszthatjuk a saját tükörképükkel, így elkerülik a házat.

Habár nem hiszek alapvetően a babonákban, úgy gondolom, hogy mindenre oda kell figyelni, hiszen sosem lehetünk abban biztosak, hogy kinek is van igaza, hiszen ez egy teljesen szubjektív dolog. Ezért is éreztem úgy, miközben folyamatosan darabjaira törtem ezeket a gyönyörű felületeket, hogy ha úgy is érzem, hogy bűnt követek el, egyszerre fel is szabadít, kíváncsivá tesz. Ugyanakkor szeretek szembeszállni a félelmeimmel, kilépni a komfortzónámból, így ez sem okozhatott gondot nekem.

4. Referenciák

„A könyvek olyanok, mint a tükör: mindenki azt látja bennük,
amit a lelkében hordoz.”¹⁰

Olafur Eliasson „Baroque, baroque” kiállításában sokszor használja a tükröket és a velük való fény-árnyék hatásokat, optikai csalódásokat. Sokszor bizonyos szempontból szinte észre sem vesszük a tükör jelenlétét, holott megváltoztatja az egész teret, máskor pedig pont az ellenkezője, kaotikus állapotba helyezi őket, olyan mintha hatalmas kaleidoszkópok jönnének létre, ami által új értelmet nyerünk mi magunk is. Olyan izgalmas, új világok jönnek létre, amik eddig nem léteztek és valójában ezután sem fognak, mégis elhiteti velünk, hogy az számunkra a valóság. Az tetszett meg nekem nagyon benne, hogy egyszerűen formálja át a teret, mégis felforgatja az egész eddig megszerzett tudásunkat a világról tetőtől talpig.

2. ábra Olafur Eliasson: Installation view
The Winter Palace of Prince Eugene of Savoy, Vienna 2015

3. ábra Olafur Eliasson: Fivefold
tunnel, 2000
*The Winter Palace of Prince Eugene of
Savoy, Vienna 2015*

¹⁰ Carlos Ruiz Zafón: A szél árnyéka / Tűzrózsa, 2015, Európa kiadó

Louis Renner installációiból a „LEPI” sorozat ragadta meg a figyelmem a lenyűgöző, kaotikus tereivel. Egyszerűen úgy érzem, mintha mindig lenne valami új, amit fel tudnék fedezni benne. Hívogat, hogy lépjek be az ő általa kialakított térbe, egy olyan szobába visz, ami teljesen elvarázsol engem. Azt az érzetet kelti, hogy sokminden történik egyszerre, miközben minden egy helyben áll.

4. ábra Louis Renner: Lepi (Benco), 2018

Niki de Saint Phalle munkái világszerte láthatóak a közterületeken is. Talán az ő munkássága kapcsolódik legjobban az én elképzeléseimhez, a stílusa nagyon megfogott. Szobrait mozaik darabokból építi fel, amikbe gyakran helyez tükör darabokat is. Egyszerűen lenyűgözött az, hogy a használati, vagy köztéri szobrokat/tárgyakat milyen egyediséggel kezeli, és hogyan alakítja át egy teljesen új féle stílusban. A legmeghatározóbb alkotása azonban számomra a tükörmozaikos installációja, amikor is egy egész szobát rendez be ezekből a részletekből. Különösen tetszik az, hogy a habár a szilánkok laposak, szögletesek, Niki mégis gömbölyödő formákra helyezi rá őket, ezzel keltve egy bizsergető, ellentétes hatást. Továbbá a tárgyakat is úgy tervezi meg, hogy egybeolvadjanak ezzel a vibráló érzéssel. A székek színre egyszerűek,

de tesz a lábaikba egy kis csavart, hogy mégis odaillő legyen, míg a többi bútor élénkebb színekben pompázik.

5. ábra Niki de Saint Phalle, *Mirrored kitchen inside of The Emperor (L'Imperatrice)*, Tarot Garden, Garavicchio, Italy, 1983

6. ábra Niki de Saint Phalle *Ricardo Cat*, 1999 Collection Laumeier Sculpture Park, 1999

Sou Fujimoto építészeti alkotásai lenyűgöznek, azonban a munkámat nem a Magyar Zene Háza ihlette meg, hanem az „Inside outside tree” című installációja. Itt akrillemezekkel éri el azt a hatást, hogy a nézőnek ne legyen egyértelmű az, amit lát, meg kelljen vizsgálnia kívülről belülről is az alkotást. Nagyon megtetszett az, hogy egyszerre átlátszó a mű azonban tükröződik is, zavarossá válik.

7. ábra Sou Fujimoto, *Inside outside tree*, 2013

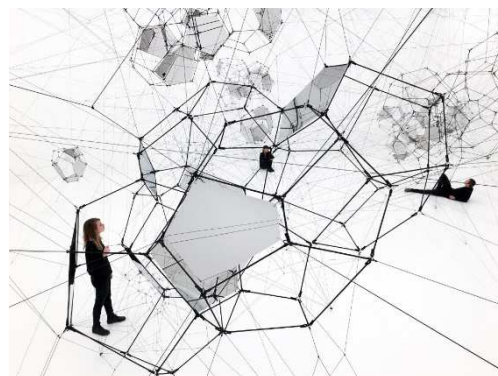

8. ábra Sou Fujimoto, *Inside outside tree*, 2013

Joseph Becker munkája a tér átalakítása miatt tetszett meg, szintén belevonja a nézőket a látványba. Kell idő ahhoz, hogy feldolgozzuk, mit látunk, néhol átlátszó sokszöget használ, van ahol tükröt, néhol semmi nincsen benne, néhol pedig egyáltalán nem átlátható. Rengeteg szemszögből megvizsgálhatjuk az alkotást, tiszta, mégis zavaros hatást kelt a mű. A tér-idő egymáshoz való viszonyulását szeretné érzékeltetni, egy olyan jövőképet elképzelve, ahol az emberek nem befolyásolják a bolygónkat negatívan. A kiállítás összezavarja az érzékelő rendszerünket, ezáltal érzékelhetjük a világ újfajta lakhatásának kialakulását.¹¹

9. ábra Joseph Becker, *Stillness in Motion - Cloud Cities*, 2016

10. ábra Joseph Becker, *Stillness in Motion - Cloud Cities*, 2016

Tucker Bodine Grammy-díjra jelölt hangtechnikus, több, mint 20 éves tapasztalattal rendelkezik a lemezkészítés minden területén. Dolgozott együtt rengeteg különféle zenei stílusban munkálkodó híres nevekkel, akiknél előtérbe helyezte, kik is ők valójában.¹² A stúdióját 5 elszigetelt teremből alakította ki, patkó alakban, ami segíti, hogy az összes között jó legyen a rálátás. Minden termét tudatosan rendezte be, amiben nagy segítsége volt felesége is, aki belsőépítész. A visszhangkamra nevű termének falai nagyon megtetszettek a törött tükrödarabok miatt, szintén sötét háttérrel kialakítva. Nagyon tetszik, hogy funkciója is van, mégpedig késlelteti természetes módon a hangot a rézfúvósok és az ének irányában.¹³

¹¹ <https://studiotomassaraceno.org/stillness-in-motion-cloud-cities/>

¹² <https://soundbetter.com/profiles/125259-tucker-bodine#profile-reviews>

¹³ <https://www.mixonline.com/recording/playback-recording-367434>

11. ábra Tucker Bodine, Playback recording studio - echo chamber, 2008

Filipa Frois és Hugo Reis együtt dolgoztak a 2012-ben alapított, nemzetközileg elismert FAHR 021.3 nevű stúdióban, ahol művészet és építészet között keresik az összhangot.¹⁴ Ez a munkájuk egy portugál utcaból hangulatára épült rá. Fényes dobozokat függesztettek fel, amiket egymáshoz kötöttek zsinórral, ezáltal, ha a szél belekapott, egyszerre mozgatta meg őket, miközben az emberek körülötte, alatta tartózkodtak. Zavaros, azonban meleg, családi hangulatot keltettek ezek a dobozok. Nagyon tetszik a ritmusuk, elrendezésük, hogy ez a rend az én munkámmal ellentétben pozitív hatást kelt a barátságos színeivel együtt.¹⁵

12. ábra Filipa Frois Almeida & Hugo Reis, Rows of Reflective Boxes Illustrate Portuguese Street Party, 2013

¹⁴ <https://www.fahr0213.com/#left>

¹⁵ <https://mymodernmet.com/fahr-estrutura-de-s-joao/>

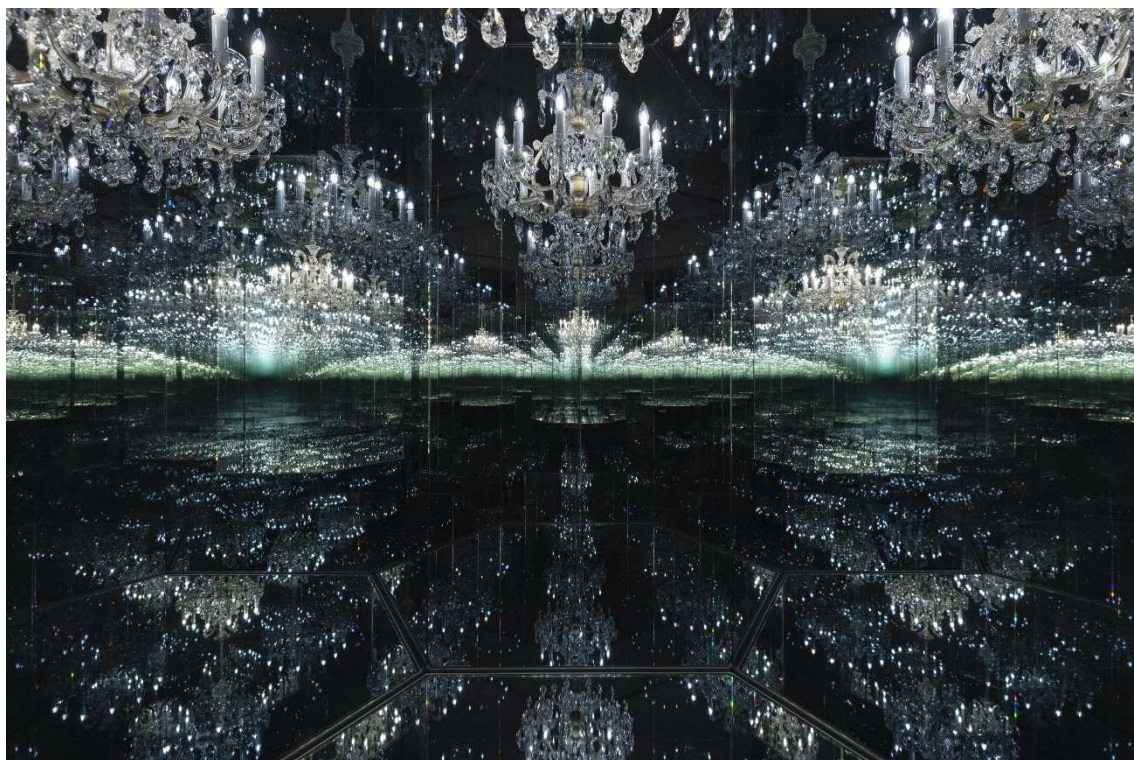
Mathias Kiss Párizsban él, ahol megalkotta ezt a szobrot. Sokat foglalkozott tükörökkel, több munkája is nagyon szimpatikus és inspiráló volt. Ennek a képnek a hatásának feladata hasonló, mint az én munkámnak. Itt az évek során felgyülemlett frusztráció felszabadulását láthatjuk, ahol eltűnik a tükör sima felülete, ezáltal egy szinte mozgó élőlényt látunk, egy belső szörnyet, ami kiszabadult, mégis csodálatos.¹⁶

13. ábra Mathias Kiss, *SANS90DEGRÉS* szobor, 2008

Yayoi Kusama tükörszobái számomra nagyon vonzóak, olyan hatást keltenek, mintha be akarnának kebelezni engem és a nezőket, a kiutat pedig nagyon nehéz megtalálni. Többféle filmben is alkalmazzák a tükörszobát csapdába ejtés céljából, vagy pedig átjáróként a másvilágba. Ez az, ami engem megfogott, ezzel akartam megmutatni, milyen egy csapdába esett embernek, aki úgy érzi, egy olyan helyre szorult be, amit egyszerre ismer, azonban mégsem és teljesen elveszve érzi magát, mintha egy másik bolygón tartózkodna.

¹⁶ <https://www.mathiaskiss.com/>

14. ábra Yayoi Kusama, *Infinity Mirror Rooms*, 2009

5. Tervezés

„213. A monitorban tükröződik a Hegy.”¹⁷

5.1. Belső elrendezés

Eredetileg viszonylag sok tárgyat bele szerettem volna helyezni a dobozba, amik habkartonra ragasztott, szintén törött üveg- és tükördarabokból álltak volna nagyrészt, vagy esetleg néhol szimpla üvegből. Azon is sokat gondolkoztam, hogy amorf, vagy realisztikus berendezési tárgyakat készítek-e. Azonban ahogy alakult a munkám, úgy túl soknak tűnt volna ez a megoldás, már eltűzött lett volna a lakás, nem adta volna vissza az értelmét. Ezért végül csak pár tárgyat terveztem belerakni, amik feketére festve a sziluettükkel érzékeltetik azoknak a létét. Maradtam annál, hogy habkartonból készítem el, majd azután lefestem őket feketére. Szerettem volna egy magasságban, és egy szélességben kicsit megnyújtottabb elemet, így egy szekrényt és asztalt terveztem, továbbá, hogy apróbb tárgyakkal is díszíthessem, az asztalhoz széket készítettem.

Először felmértem, hogy mekkorák legyenek a tárgyak oldalainak méretei, majd felrajzoltam a habkartonra. Sniccerrel kivágtam a szélét, majd a hajtásvonalakat félig megkarcoltam, hogy ne törjön el, de könnyebben hajtható legyen. Ezután befestettem feketére őket, majd amikor megszáradtak, összeragasztottam.

Többféle elrendezésen próbálkoztam, majd arra jutottam, hogy a szekrény ajtajának nyílása miatt azt a bal oldalra helyezem, és hogy ne takarjon ki túl sokat, így azt oldalasan állítom be. A tér kiegyensúlyozása végett pedig az asztalt és a széket a tér jobb oldalára helyeztem, úgy, hogy mindkettőből látszódjon a nagy része. Nem ragasztottam le őket, ugyanis egy rendes lakásban is mozgathatóak a tárgyak.

¹⁷ Simon Márton: Polaroidok, 2013, Libri Könyvkiadó, Budapest, 28.o.

5.2. Elvetett ötletek

Eleinte az volt a tervem, hogy egy ember méretű tükörre törött üveg és tükör darabokból raktam volna ki egy emberformát, rétegezve. Ez az ötlet abból indult ki, hogy az emberek, amikor belenéznek egy tükörbe, azt a képet szeretnék visszakapni, amilyenek ők valójában. Ezzel a megvalósítással azt szerettem volna kifejezni, hogy az embernek valójában nem egy „kinézete” van sem belsőleg, sem külsőleg. Mindenkinek vannak jobb és rosszabb napjai, változik az ember különféle társaságokban és mindenki máshogyan viselkedünk még akkor is, ha ezt nem tudatosan tesszük. Ideje észrevenni, hogy egy személy ezer meg ezer darabból áll össze és soha senki nem fogja tudni az egészet egyben látni, mert mindig vannak olyan darabok, amik takarásban vannak és ott is maradnak. Ahogy Roland Barthes is megfogalmazza, az énünk és a képünk két külön dolog, nem szabadna egy kalap alá vennünk, hiszen az énünket a szeretet alakítja, míg a képen annak látnak minket, amilyenek beállítjuk magunkat, és amilyenek más látni akar minket. Mindig próbáljuk úgy alakítani magunkat külsőleg, hogy az tükrözze valamennyire a belsőnket.¹⁸

Másrészről azt is megmutatná ez az installáció, hogy mindenki belül törött valamennyire, hogy minden embernek megvannak a saját problémái, de ettől válik egy egésszé és ez alakítja az embert remélhetőleg egyre jobbra. A réteges felépítés pedig azért lenne, mert mindig kerül ráunk úgymond valami új tapasztalat, új élmény, amitől megint egy kicsit másképp fogjuk látni magunkat és mások is másképp látnak majd. Ez az ötlet azonban leginkább a technikai akadályok miatt nem tud megvalósulni, így tovább vittem az ötletet a makett tervemre, amivel azonban más gondokra szeretnék rávilágítani.

¹⁸ Roland Barthes: Világoskamra – Jegyzetek a fotográfiáról, 1985, Budapest, Európa Könyvkiadó, 16-17.o.

5.3. Megoldandó problémák

Legfontosabb kérdésem az volt, hogy helyezzek bele üveget is, vagy csak tükörből álljon, és ha rakok bele, akkor sima üveg, vagy színes is legyen benne?

Hogyan nézzen ki a belseje, mit helyezzek bele és hogyan, ahhoz, hogy zsúfoltság érzetet keltsen? Milyen legyen a doboz külseje?

Sok eszközt kellett beszereznem ahhoz, hogy az egész kísérletezést egyáltalán el tudjam kezdeni. Eleinte nem tudtam hogyan kezdjek neki, majd rájöttem, hogy ki kell próbálnom többféle variációt ahhoz, hogy ki tudjam találni a végleges formát és a részleteket. Talán a legfontosabb kérdés, ami az egészet megalapozta, hogy miből is álljon ez a makett. Végül a kísérletezéshez egy egyszerű cipősdobozt választottam, azonban a végleges formátum az MDF lapokból áll össze, hogy elbírja a tükrök súlyát, továbbá a ragasztónak is kell egy olyan felület, amin jól tapad.

A ragasztóval gyűlt meg a gondom leginkább, a szilikonozhoz eleinte nem volt kinyomó pisztolyom, majd amit vettem, az gyengén volt összeszerelve és szétesett, tehát kellett vennem egy újat is. Az üveghez pedig a pillantragasztót úgy kellett megoldanom, hogy ne látszódjon nagyon a fekete háttéren, ami sajnos nem mindenhol sikerült.

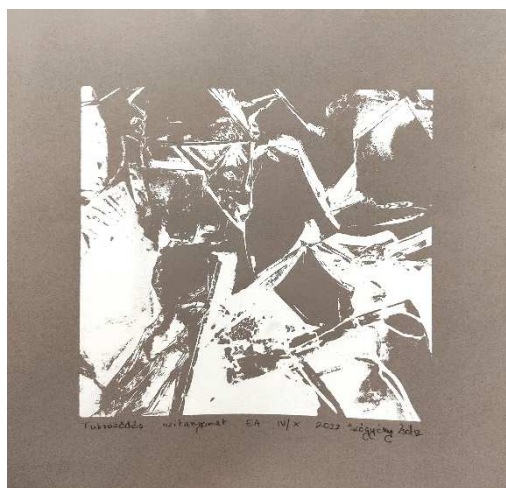
A tárgyak elkészítésében a habkartont találtam könnyen elkészíthetőnek erre a célra, azonban óvatosan kellett bánnom vele, mert könnyen megtörhet készítés közben.

5.4. Szítanyomat

Úgy gondolom, ez a technika másféle szemszögből is meg tudja világítani a művet. Közelről befotóztam pár részletet a próba makettből, amit utána megszerkesztettem úgy, hogy kizárólag erős kontrasztos, fekete-fehér, kikeményített képet kapjak, hogy ez által át tudjam világítani szítázáshoz. Ezután színes papírlapokra szita technikával különböző variációkat nyomtattam, volt, hogy csak fekete festékkel, ezután csak fehérrel, majd kipróbáltam olyat is, hogy először feketével, majd a képet 180°-al elforgatva fehérrel nyomtattam.

15. ábra Szőgyényi Zsófia, Keményített tükör fotók, 2022

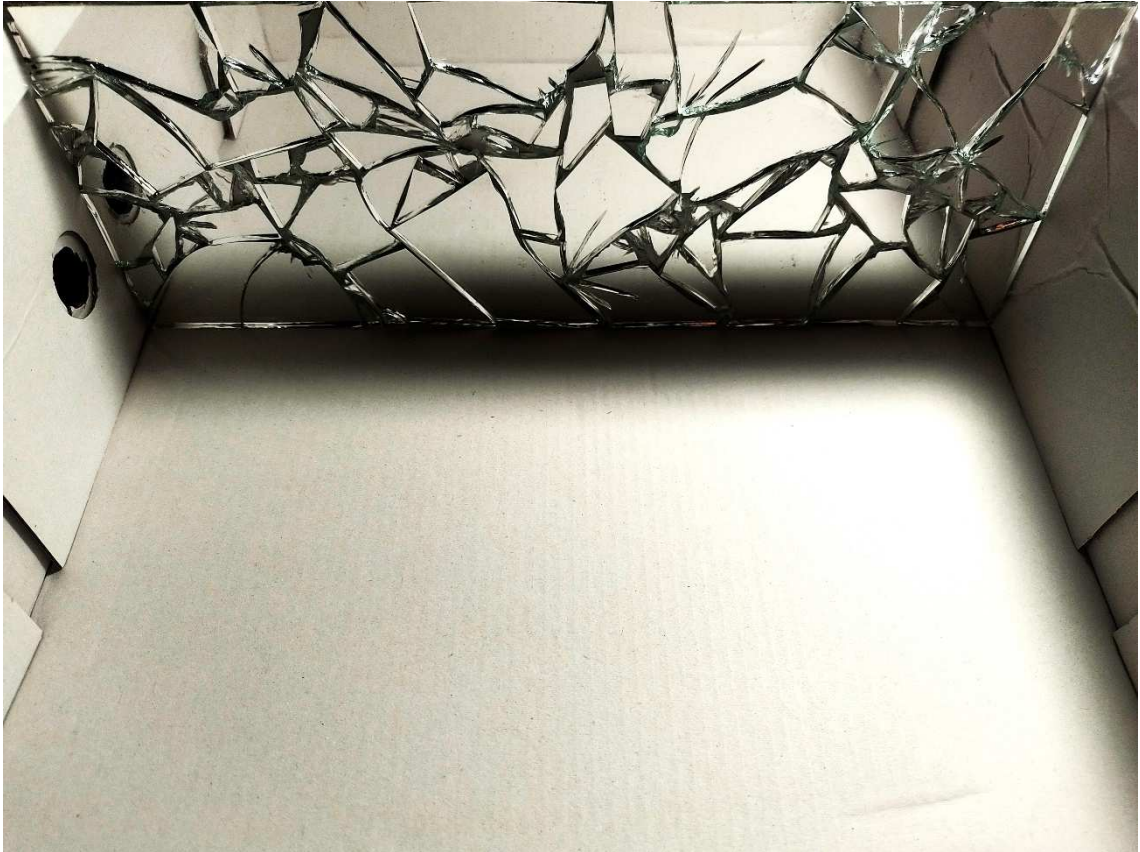

16. ábra Szógyéni Zsófia, tükrös szitanyomatok, 2022

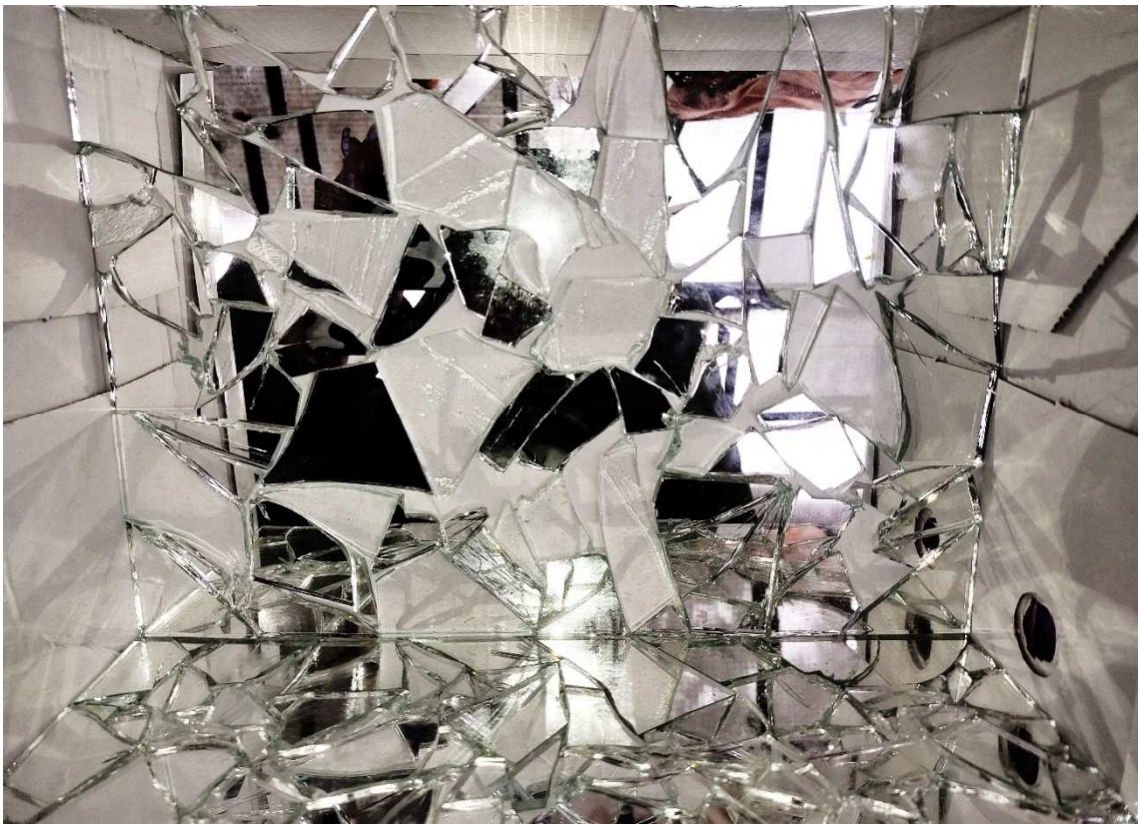
5.5. Kísérletezés

Eleinte nehezen vettem rá magam arra, hogy összetörjem kalapáccsal ezeket a tökéletes felületeket, nem is maga a babona miatt, hanem egyszerűen túl szépek voltak ahhoz, hogy „tönkretegyem” őket. Azonban ez volt az első lépés, így megtettem, majd egy cipősdobozból kiindulva elkezdtem a kísérletezést, amit úgy állítottam fel, hogy oldalnézetből láthassuk a beállítást. Ezután pedig az amorf formákat, mint egy puzzle elkezdtem kirakosgatni a doboz egyik falára. Ezután, mikor az egész felületet kitaláltam, leragasztottam őket egyesével felemelve és visszahelyezve óvatosan, néhol csipeszt is használva, hogy a többi se mozduljon el a helyéről. Az egyik oldalnál csak tükröt ragasztottam fel, fehér alapon, a hátulját tükrös és üveggel kombinációval oldottam meg, a tetejét pedig szintén kevert alapanyaggal, azonban fekete háttérrel, a maradék oldalakat pedig üresen hagytam. Ezután belehelyeztem egy asztalt és pár amorf „tárgyat” is, majd befotóztam többféle szemszögből.

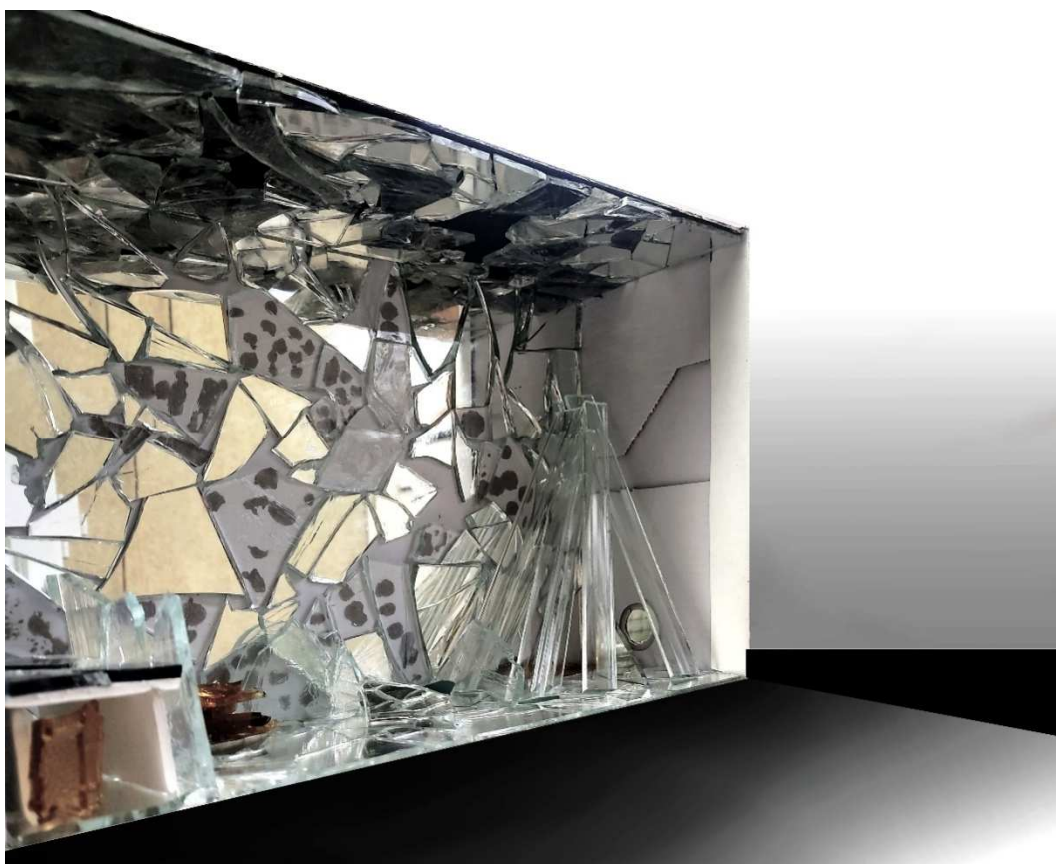
Minthogy a kísérletet egy cipősdobozt felhasználva készítettem el, így nem tudhattam előre, milyen is lesz a doboz méretében, nagyobbban elkészíteni, továbbá, hogy a berendezést hogyan is oldjam meg ekkora méretben, mi az, ami elbírja az üvegek súlyát, mi az, ami úgy tölti be a teret, hogy se ne fedje ki a lényegét, és ne is hagyjon üresség érzetet maga után. Továbbá az is furcsa érzés volt eleinte, mikor elkezdtem nagyban megalkotni, hogy nem kellett csak a kis darabkákkal bajlódnom, hanem nagyobb szabadságot kaptam az elkészítésében, amiről szintén az jutott eszembe, hogy ez is mutatja egy kis lakás, vagy egy nagyobb ház közötti különbséget. Mennyivel nagyobb szabadságérzetet ad az, ha nagyobb a felületed, és, habár ugyanúgy belakja az ember, mégis, könnyebb egy nagyobb helyen lakni és azzal a térrel gazdálkodni.

17. ábra Szőgyényi Zsófia, kísérlet 1, 2022

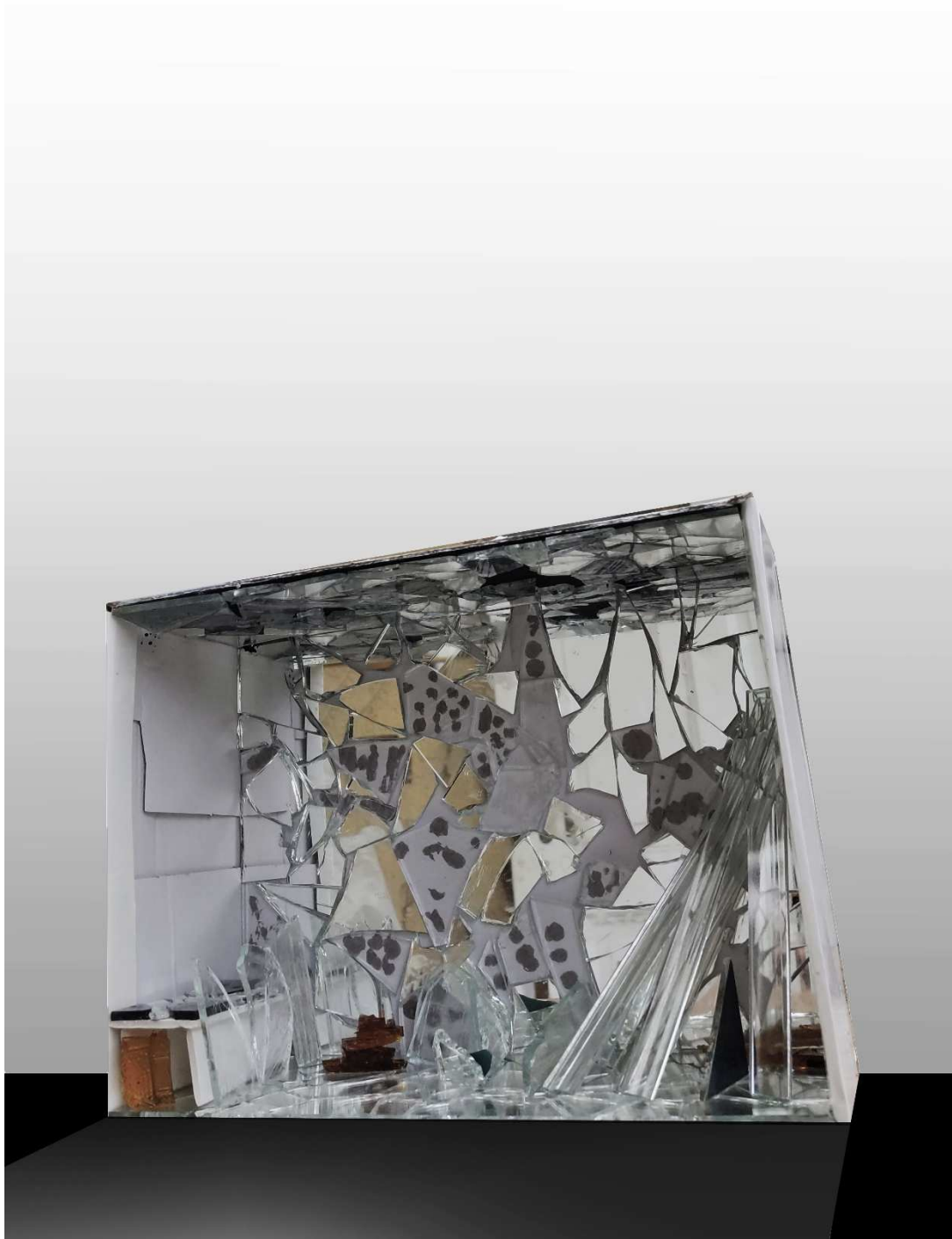
18. ábra Szőgyényi Zsófia, kísérlet 2, 2022

19. ábra Szőgyényi Zsófia, kísérlet 3, 2022

20. ábra Szőgyényi Zsófia, kísérlet 4, 2022

21. ábra Szőgyényi Zsófia, kísérlet 5, 2022

6. Kivitelezés

„A tükör visszatükrözi, mit gondolsz magadról. Azonnal megmutatja, mikor hárítasz, és mikor vagy nyitott, együttműködő. A leghatékonyabb megerősítések azok, amelyeket hangosan, a tükör előtt, mélyen saját szemedbe nézve mondasz el.” – Louise Hay

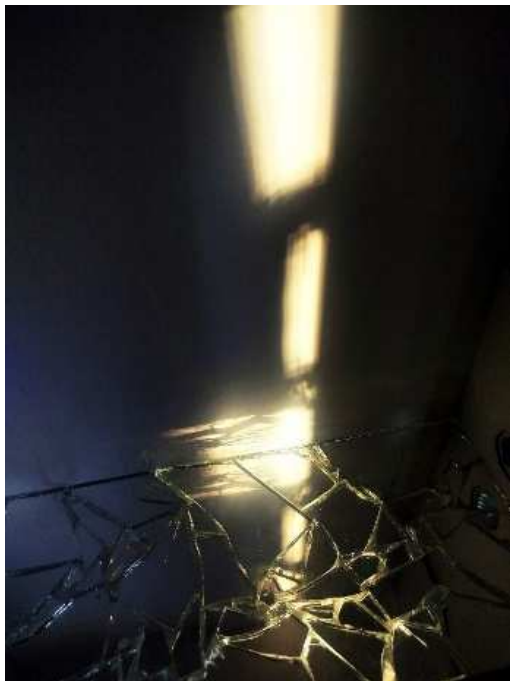
6.1. Előkészületek

Az eszközök beszerzéséről kellett először gondoskodnom ahhoz, hogy el tudjak kezdeni kísérletezni. Az elinduláshoz szükségem volt egy cipősdobozra, amin tudok kísérletezni, továbbá rengeteg tükörre és üvegre, amiket Pestről és Kaposvárról egyaránt gyűjtöttem, hogy mindkét helyen tudjak foglalkozni a munkámmal. Mentem üveges boltokba, hátha vannak selejtes darabjaik és ismerősöket is kértem meg, hogy ha bármi törik náluk, legyenek szívesek azt nekem adományozni a szemetes helyett. Továbbá kellett vennem kétféle ragasztót, az egyik tükör specifikus, hogy a foncsor ne olvadjon szét tőle, a másik pedig üvegspecifikus, hogy ne látszódjon meg a ragasztó mögötte. A tükörragasztó kinyomásához szükséges volt pisztolyt is vennem, amivel meggyűlt a bajom a minőség miatt, ugyanis ha nagyon erősen próbáltam kinyomni vele a ragasztót, akkor beleferdült, így két kezes munkát igényelt, miközben valahogy a tükördarabot is fognom kellett. Fontos szempont volt a biztonsági kellékek beszerzése is ennél a műnél, ugyanis a törés közben csúnya sérüléseket szerezhet az ember, így beszereztem hozzá egy vastagabb kesztyűt, a szemem védelmére pedig a napszemüveget választottam a legegyszerűbb megoldásnak. Az alapanyagot kalapáccsal törtem szét otthon egy dobozban, hogy a szilánkok ne repüljenek mindenfelé, Kaposváron azonban szabadon tudtam törni a műteremben, ha kicsit hideg is volt a fűtés hiánya miatt, arra legalább jó volt, hogy mások nem használták rajtam kívül. Továbbá be kellett szereznem egy csipeszt is, hogy az apróbb darabokat bele tudjam helyezni a dobozba könnyen.

6.2. Tükröződés és fény viszonya

A tükröződésnél nagyon fontos kérdés, hogy honnan jön a fény, hogyan vetül rá a tükörrre, ezáltal milyen módon vetíti az rá a másik oldalra, ahonnan esetleg újra máshová vetülhet. Kísérletezés közben fedeztem fel ebben a szépséget, mikor még csak az egyik oldala volt beterítve a doboznak, akkor jött ki legjobban ez a hatás. Sokkal sejtelmesebbé tudja tenni a doboz belsejét, még kevésbé tudjuk eldönteni, mi a valós kép és mi van eltorzítva. Továbbá az is többféle hatást tud kelteni, ahogy megcsillan a tükör szélén a fény, varázslatossá teszi. Itt már tényleg egy másik világról beszélhetünk.

Az Alice csodaországban című film jut eszembe róla, ahol sosem lehet tudni mi a fent és a lent, mi a pici, mi a nagy. Mindig minden változik és úgy alakul át, ahogyan azt a képzeletünk szeretné, hogy változzon. Nem szab meg határokat, áteshetsz a tükrön, ha úgy tartja kedved és egy teljesen új világba csöppenhetsz bele.

22. ábra Szőgyényi Zsófia, tükör-fény, 2022

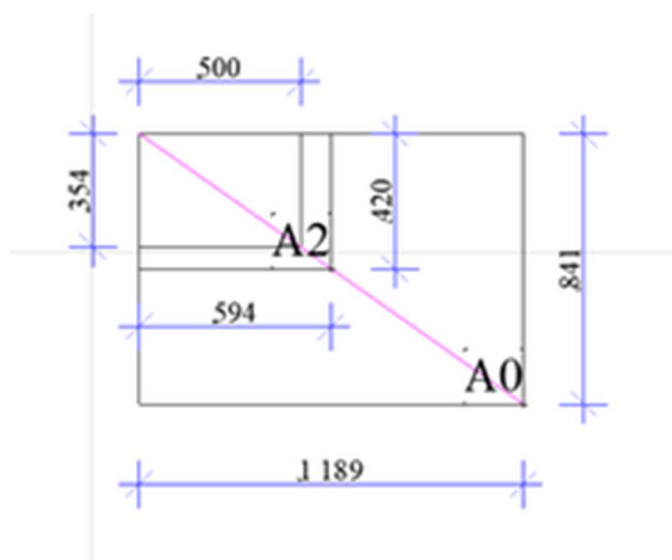

23. ábra Szőgyényi Zsófia, tükör-árnyék, 2022

6.3. Alkotási folyamat

Eleinte a doboz lapjait OSB lapokból terveztem összerakni, azonban ezek túl gyengének minősültek a tükrökhöz, továbbá nem lehetett volna megfelelően összecsavározni a lapokat, így végül 1,6 mm vastagságú MDF lapokat választottam. A doboz leghosszabb oldalának méretét 50cm-re terveztem, és úgy próbáltam eleinte kiszámítani az arany metszés szabályai alapján, de így túlságosan eltorzult formát kaptam volna, így az „A” ívméret oldalarányai mellett döntöttem, ahhoz viszonyítva, átló alapján kicsinyítve jött létre a végleges mérete. A doboz lapjai a különböző méretű oldalakon 4, 5 és 7 fatiplivel vannak rögzítve. Ezután kifestettem a doboz belső oldalát feketére, így kaptam egy olyan teret, amiről szinte nem is tudjuk megmondani, hogy síkban vagy térben található, számomra már ez is izgalmasan hatott, azonban ez még csak a kezdet volt. Megfestettem a doboz külsejét fehérre, így, ha kívülről nézzük, nagynak tűnik a doboz, ha pedig beledugjuk a fejünket, akkor összeszűkül a tér.

Újabb tükröket és üvegeket kellett összetörnöm, próbáltam, néhol nagyobb, néhol kisebb darabokat hagyni, hogy minél változatosabb tereket tudjak létrehozni és ki tudjam tölteni a kisebb részeket is, ha nem úgy passzolna össze két részlet. Elkezdtem lényegében puzzle darabokként kirakni a hátulját, úgy, hogy az üveg által maradjon fekete háttérű részlet is, azonban mégis valamilyen szinten tükrözzön az is. Nagyon fontos szerepet játszik az egészben, nem szerettem volna túl sokat elhelyezni benne, ezért amennyit raktam, az pont ahhoz szükséges, hogy még jobban összezavarja a látványt, hogy még jobban mögé kelljen látnunk a dolgoknak. Miután megvolt egy oldal kirakása, a tükröket leragasztottam szilikon ragasztóval, hogy a foncsort ne roncsolja szét, de mivel ez fehér színű volt, így az üveget pillanatragasztóval tudtam csak megragasztani, így az a nagyobb daraboknál kicsit jobban látszódik, de szerencsére az összképen egyáltalán nem változtat. Eleinte a nagyobb lapokra ragasztottam rá a darabokat, hogy a két széléből ne takarjon ki annyit, ha még a másik oldal szélén lévő töredékeket ráhelyezem. Miután ezekkel megvoltam, letisztítottam a tükröket, majd nekiláttam a berendezésnek. Külön megalkottam habkartonból a tárgyakat, feketére festettem őket, majd belehelyeztem az általam kijelölt helyekre.

24. ábra Szőgyényi Zsófia, doboz méret, 2022

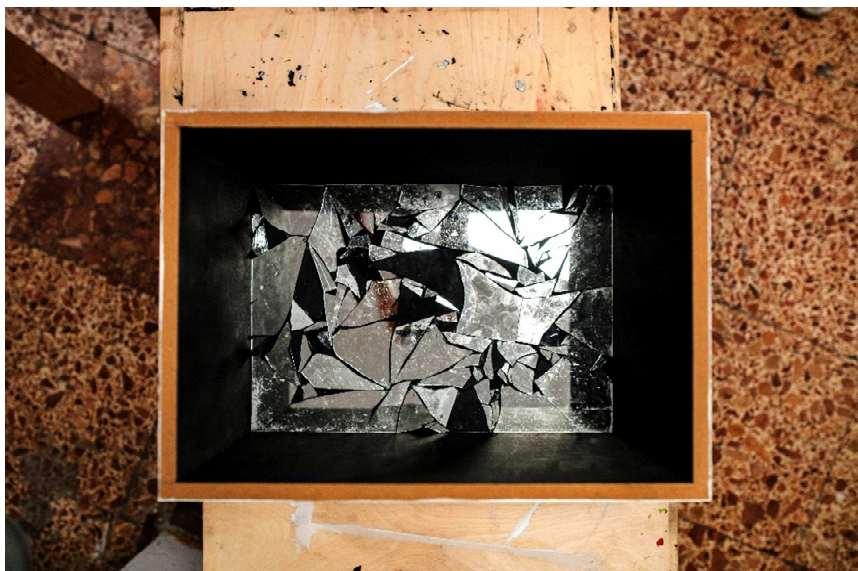
25. ábra Szőgyényi Zsófia, doboz, 2022

26. ábra Szőgyényi Zsófia, doboz 2, 2023

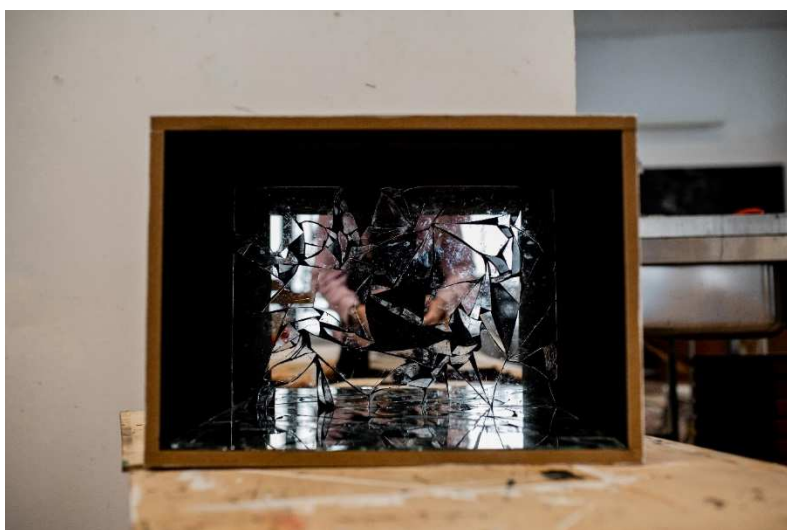
27. ábra Szőgyényi Zsófia, doboz tükörrel 1, 2023

28. ábra Szőgyényi Zsófia, doboz tükörrel 2,
2023

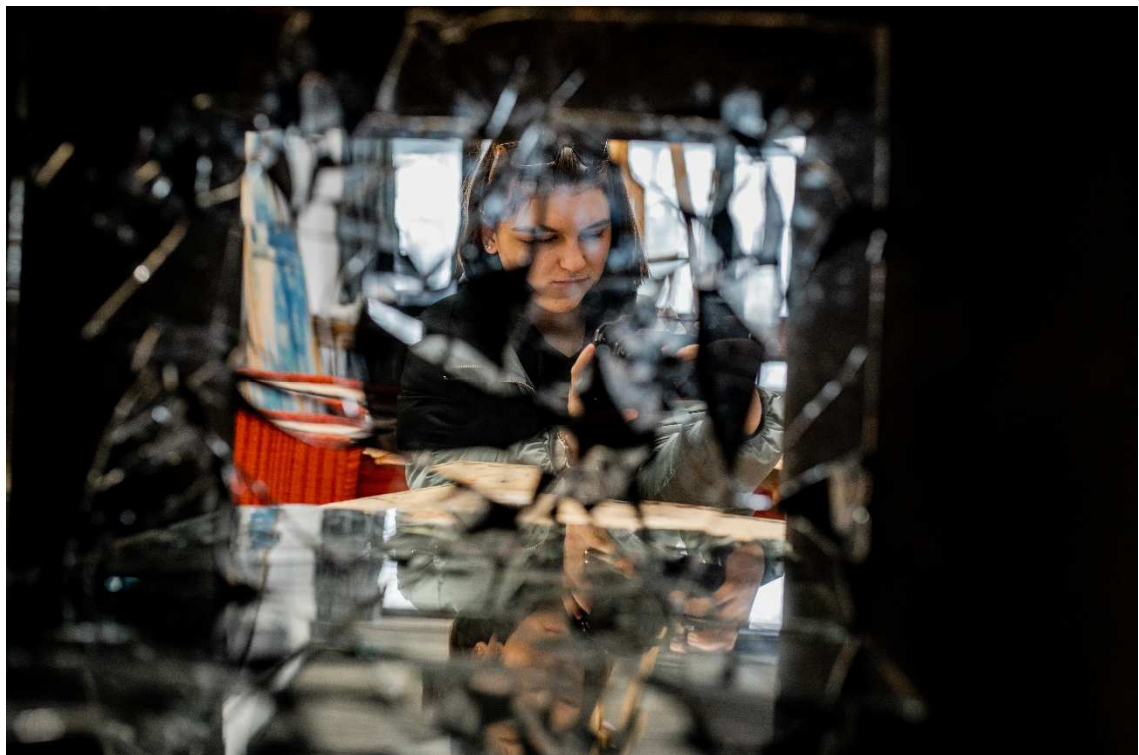
29. ábra Szőgyényi Zsófia, doboz tükörrel 3,
2023

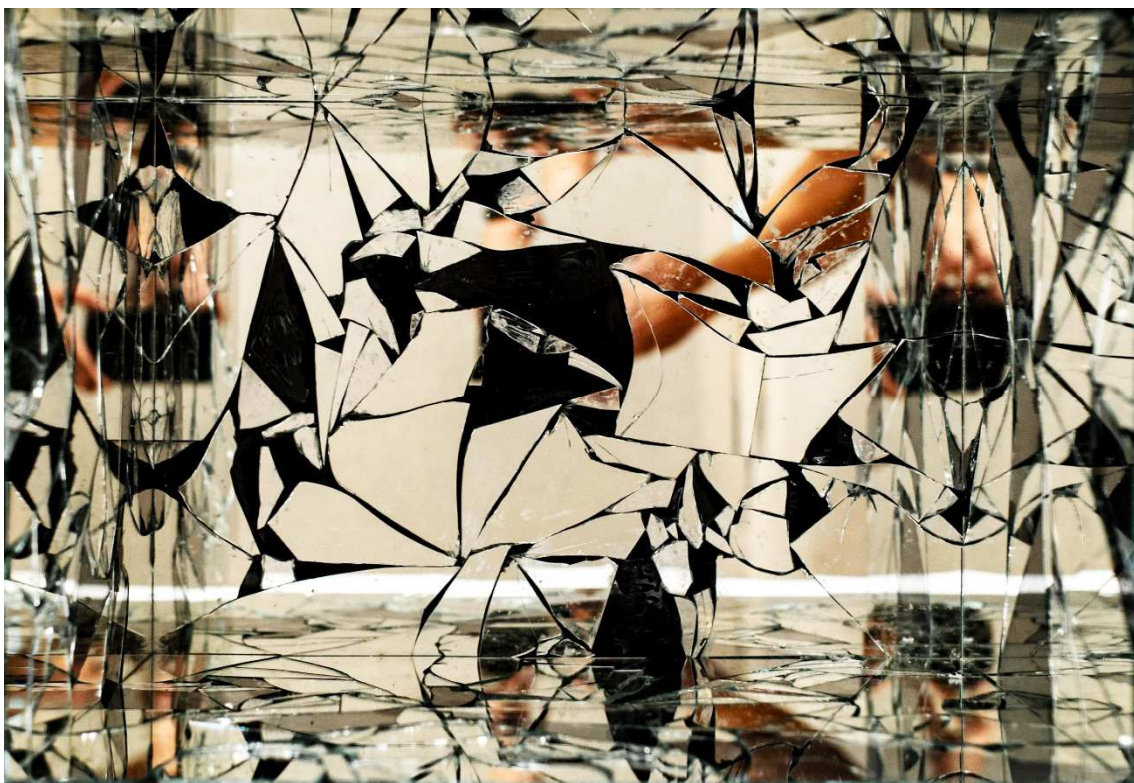
30. ábra Szőgyényi Zsófia, doboz tükörrel 4,
2023

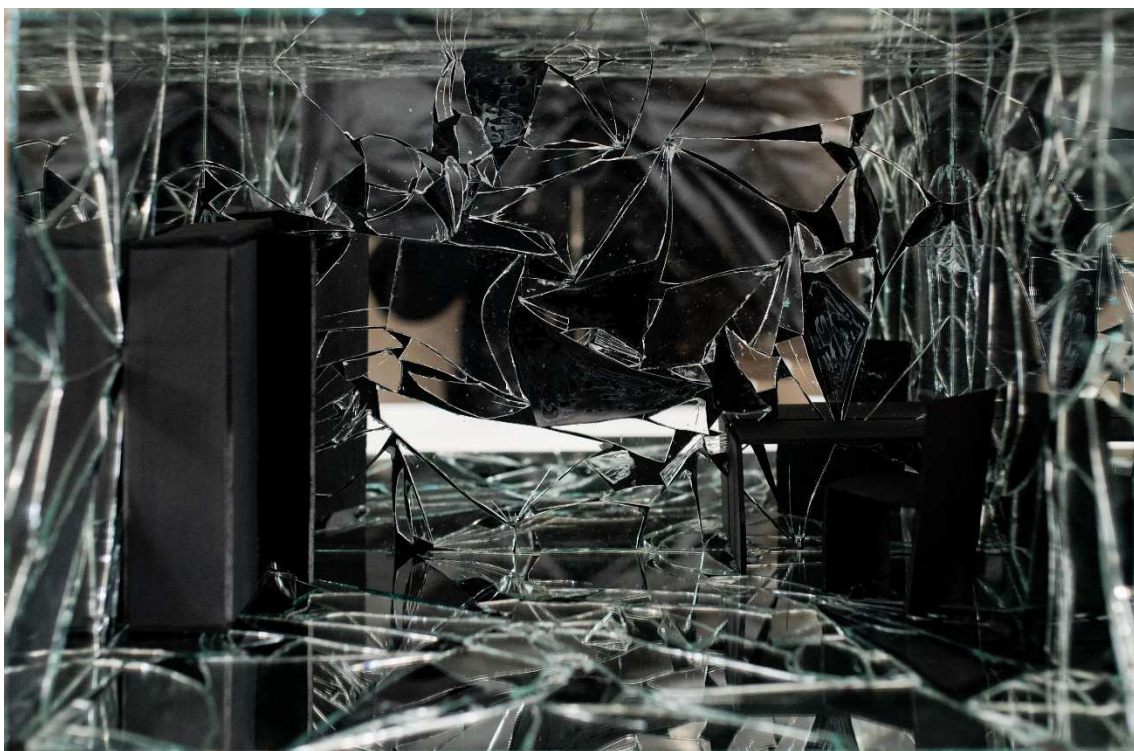
31. ábra Szőgyényi Zsófia, közeli tükrófotó, 2023

32. ábra Szőgyényi Zsófia, törött arckép, 2023

33. ábra Szőgyényi Zsófia, doboz tüükörrel 5, 2023

34. ábra Szőgyényi Zsófia, doboz tárgyakkal, kész állapot, 2023

7. Összegzés

„A tükröknek hosszasan el kellene tűnődniük,
mielőtt visszatükröznek valamit.” - Jean Cocteau

Nagyon nehéz volt nekem eleinte, hogy különbözőképpen tudjam megfigyelni magam a visszapott képben, ugyanis először ösztönösen arra összpontosítottam, hogy lássam magam egy emberként és a hiányzó darabokat is helyettesítettem rögtön az agyamban, majd rájöttem, hogy ebben sokkal több rejtőzik. Nagyon sokat utazom vonattal, ugyanis messze lakom Kaposvártól, így sokszor előfordult, hogy az ablakokban sötétedéskor egyszerre láttam a vonat belsejében tükröződő székeket és figyeltem a kinti naplementét. Nagyon érdekes és gyönyörű látványnak találom, mindig is vonzott az, amikor a szép találkozik a kicsit koszosabb környezettel.

Őszintén, ahogy haladt a munkám, és egyre több részletben láttam magam, egyre kellemetlenebbül néztem bele a dobozba, ugyanis tökéletesen visszahozta nekem azt a hangulatot, mikor belépek az otthonomba, de nincsenek a helyén a dolgok. Itt is, ott is van valami, nem tudok leülni, lefeküdni, enni, dolgozni normálisan, és ha meg is próbálok rendet rakni, akkor sem fogom tudni megtenni azt, hogy letisztult hatást keltsék, mert egyszerűen nincs meg az a hely, az a tároló mennyiség, ami szükséges hozzá és túl sok a kacat, túl sok a használatlan tárgy. Ráadásul még szelektálásnál is biztosan mindenkinek megvan az a mondas, hogy ~ ez egyszer még jó lesz valamire, ne dobd ki. Sokszor viszont csak azon szórakoztam, hogy ahogyan nézem magam a dobozban és mozgatom a fejem, kezem, úgy hogyan alakulok át mindig valami teljesen új lényé. Volt, hogy a tükörképben egyik szemem sem látszódt, azonban ennek ellenére én látom a testem többi részletét. Ahány kimenete lehet annak, amit látok, annyi kimenete lehet annak is, ahogyan viselkedek másokkal, vagy ahogyan más lát engem egyes élethelyzetekben. Megszámlálhatatlan „énem” létezik, így sosem fogom tudni teljesen megismerni önmagam, ahogy sosem fogom a dobozon belül egy egészként látni a visszapott képet sem.

A végeredmény lényegében akár egy kubista műnek is megfelelhet, hiszen abban a korban leginkább egyszerű geometrikus formákat használtak. A törött tükör darabok pedig tökéletesen beleillenek ebbe a képbe, még színeiben is, ugyanis az „analitikus” periódusban a barnásszürke volt az uralkodó szín, míg a „szintetikus” periódusban már többféle is

megjelent. Továbbá, habár nincsen megjelenítve egy tárgy, vagy alak többféle nézőpontból, mégis, amikor belenéz az ember, nem tudja eldönteni, most éppen mit is lát, honnan és hogyan, azonban mégis valahogyan képes összerakni a saját magáról alkotott képet.¹⁹

A szitanyomat sokat hozzátesz a munkám megértéséhez, azonban a célom az, hogy a makett által tudjam átadni azt a hatást, amit el szeretnék érni. Mégis hiányzott valami az összesített képből, ezért úgy gondoltam, hogy nagyméretű fotóprinteket állítok ki a makettal együtt, ugyanis sokkal intenzívebb érzés belenézni magába a dobozba, vagy képként nézni azt a falon. Öt db fotóprintet terveztem, ugyanis 5-en éltünk a családommal ebben a szűk lakásban, így ezt találtam a legmegfelelőbb, legjobban hozzáillő mennyiségnek. Próbálkoztam minél érdekesebb módon fotózni a doboz és a tükröződés részleteit, ráadásul azáltal, hogy a műteremben készültek a fényképek, sokkal színesebb megoldások születtek a különböző tárgyak miatt. Készítettem olyat, amin jobban látszódik, hogy hogyan helyezkednek el a tükrök térben, és olyat is, ahol a tükröződésből láthatjuk a megkapott képet, így ezek sokkal kaotikusabbak.

35. ábra Szőgyényi Zsófia, fotóprint1, 2023

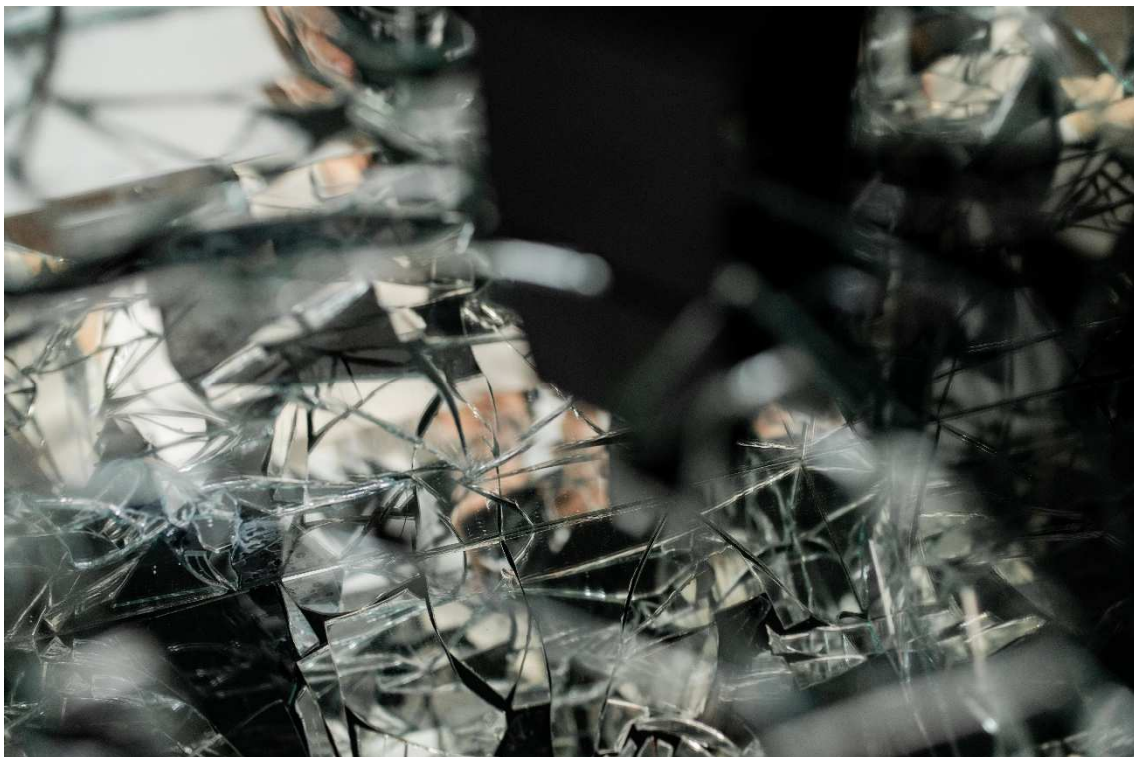
¹⁹ Aradi Nóra: A századvég és a századelő (A kubizmus I.) 1988, Budapest, Corvina 133-166.o.

36. ábra Szőgyényi Zsófia, fotóprint2, 2023

37. ábra Szőgyényi Zsófia, fotóprint3, 2023

38. ábra Szőgyényi Zsófia, fotóprint4, 2023

39. ábra Szőgyényi Zsófia, fotóprint5, 2023

8. Irodalomjegyzék

Aradi Nóra: A századvég és a századelő (A kubizmus I.) 1988, Budapest, Corvina

Bárczi G., Országh L. - A magyar nyelv értelmező szótára (1956- 1962)

Biblia: Miklós 1,6 és Zakariás 14,4

Carlos Ruiz Zafón: A szél árnyéka / Tűzrózsa, 2015, Európa kiadó

Jacques Lacan: A tükör-stádium mint az én funkciójának kialakítója, ahogyan ezt a pszichoanalitikus tapasztalat feltárja számunkra, 1949, Németország, Thalassa, Alapítvány

Michael Foucault: Nyelv a végtelenhez (Latin Betűk), 1999, Debrecen, (szerk. Sutyák Tibor)

Roland Barthes: Világoskamra – Jegyzetek a fotográfiáról, 1985, Budapest, Európa Könyvkiadó

Simon Márton: Polaroidok, 2013, Budapest, Libri kiadó

Theresa Cheung: Álmodok enciklopédiája, 2012, Pécs, Alexandra kiadó

X. Évfolyam: Építőanyag 3. szám, 1958, Solt Sándor felelős kiadó, Budapest (http://real-j.mtak.hu/22428/2/302_935_X_3.pdf?fbclid=IwAR3xaDTjb168rBTLi90dFI3g26RQakGZahBPQHRCLk1w0AbHgILgKmVReL0#page=37)

9. Hivatkozások

Studio Tomás Saraceno, 2018 <https://studiotomassaraceno.org/stillness-in-motion-cloud-cities/>

Tucker Bodine, 2008 <https://soundbetter.com/profiles/125259-tucker-bodine#profile-reviews>

Barbara Schultz, 2009 <https://www.mixonline.com/recording/playback-recording-367434>

Filipa Frois Almeida & Hugo Reis, 2013 <https://www.fahr0213.com/#left>

Katie Hosmer, 2013 <https://mymodernmet.com/fahr-estrutura-de-s-joao/>

Mathias Kiss, 2008 <https://www.mathiaskiss.com/>

NYILATKOZAT

szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: SZÖGYÉNYI ZSÓFIA
A Hallgató Neptun kódja: YE7WXR
A dolgozat címe: TÜKÖRLAIKA'S
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: VIZUÁLIS TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023 év 04 hó 26 nap

Szögyényi Zsófia
Hallgató aláírása

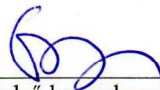
KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A SZÖGYÉNYI ZSÓFIA (név) (hallgató Neptun azonosítója: YE7WXR)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi
források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védeésre
javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: 2023 év 04 hó 26 nap

Belső konzulens